

Husákova Polnočná

a iné príbehy spoza horizontu

RONALD STREHÁR

Autor: Ronald Strehár

Rok vydania: 2024

Obálka a ilustrácie: Ronald Strehár

Prvé vydanie, vyšlo ako elektronická publikácia

Copyright © Ronald Strehár, 2024

ISBN (PDF): 978-80-570-5702-4

***

33 príbehov z celého sveta, ktoré vo mne zanechali hlboké stopy, šrámy, spomienky, sformovali moje postoje, darovali mi ucelený pohľad na svet naokolo, i na seba samého, na ženy okolo mňa, na priateľov, na minulosť, ktorú musíme prežívať znovu a znovu i s chybami, ktoré opakujeme, až pokým sa z nich konečne nepoučíme a na budúcnosť, ktorá nás aj tak neminie.

***

Là où les autres ne vont pas. (SAED, 3e REI)

Obsah

Záchrana krásnej Parížanky	5
Covidový lockdown s francúzskymi doktorantkami	10
Husáková Polnočná	15
S Maormi nie je žiadna sranda alebo Moje rande s redaktorkou	21
Ako nám explodovala nad hlavou raketa Ariane 5	25
Umenie predstierať alebo Ako môj kamarát Borisko tlmočil Eurokomisárke	28
Nenápadné čaro veľkých hviezd	32
Ako nespadnúť do turistickej pasce v Paríži alebo V správny čas na nebezpečnom mieste	35
Takmer ukradnuté bozky	39
Diskrétné čaro overbookingu alebo Jeden deň s Alainom Delonom	46
Môj vianočný darček pre Dámu alebo Posledný deň s Alainom Delonom	54
Fackovací večer za fontánou Di Trevi alebo Sladký život s letuškami	64
Večer pri sviečkach s letuškou Pauline alebo Až na dno vášne... ..	71
Koňak pre ruských špiónov alebo Dláždíči z Notre-Dame	80
Stalkerka z vlakovej stanice	91
Učiteľka slovenčiny, čo má rada priame činy	100
Bola si úžasná... formidable... ..	104
Volavka špiónov alebo Keď je láska skutočná, na koberci nezáleží... ..	109
Dáma na kľúčik alebo Na úteku s 5G čipom	116
Vianočný príbeh o začipovanom chlapovi	124
Strelba v Červenom mori alebo „Po kolenou za Elenou“	130
Dievča so zápalkami alebo Záhadný výlet do minulosti	137
Mečiarovo tajné UFO	146
Spotené myšky zo Salsa party	154
Noc so slečnou v múzeu alebo Konečne nedeľa... ..	162
Vôňa ženy alebo Hrozivé stretnutie s Mentalistom	171
Spútání hypnotizérom	180
Spasiteľ zo samoobsluhy alebo Záchrana z Matrixu	187
Mrazivá vášeň alebo Na chvíľu omylom v Rusku	192
Pižmoni z hotela	196
Benátska noc alebo Ako dámy z Avonu porazili zúrivého Otella	204
Električka zvanú túžba alebo 40 000 metrov nad San Franciscom	212
Agent s teplou vodou alebo Škoda lásky	218

Záchrana krásnej Parížanky

Dal som jej nádej a zachránil ju tak pred ňou samou. A tak to má byť, dávať krehkým, zraniteľným ženám pocit istoty, nádeje, chrániť ich a ukazovať im bezpečnú cestu. Lebo ony za to stoja...

Na jar roku 2019 počas dlhých protestov parížskych *Žltých viest* vidím, ako mladé, krásne devätnásťročné dievča, typická rebelka bez príčiny, ktorá nevie, čo so sebou, v martenskách a v koženej bunde, hádže kamene do policajného auta a potom dostane pred mojimi očami od dvoch policajných ťažkoodencov taký výprask, že s rozbitou hlavou uteká v panike pred nimi.

A nečakane mi vpáli v tom šoku do náručia, až ma zvalí na dlážku v pasáži u McDonalda na Champs-Élysées. Poviete si, že si to zaslúžila a že aspoň z tej rebélie vytriezvie. Že škoda výchovnej facky, ktorá padne vedľa.

Ale na prvý pohľad vidíte, že na ruke má hodinky od *Cartiera* a nie nejaké lacné bežecké smarthodinky, volá uplakaná domov z prémiového mobilu *Vertu Constellation* a že i tá bunda má nášivku od *Versaceho*. Tak si poviete, že dievča z bohatej rodiny nevie, čo so sebou a snaží sa vymedziť voči svojim zazobaným buržoáznym rodičom. Zlatá parížska mládež, žijúca

bez vyššieho cieľa, bez spojenia s realitou bežných pracujúcich Parížanov, ale zato s platinovou rodičovskou kreditkou v peňaženke. Takí mladí salónni revolucionári, tak odlišní od tých chudákov, čo v žltých vestách skutočne bojujú za svoje živobytie, proti zdražovaniu, za svoje základné sociálne práva.

A tak, keď počas pouličnej revolty plnej horiacich a poprevracaných áut, rozbitých výkladov a rozdivočených demonštrantov, prenasledovaných po zuby ozbrojenými rotami policajtov, od ktorých môžete nečakane schytať obuškom po krížoch i vy, nezúčastnený náhodný chodec, tak keď túto mladú devu privediete za súmraku a chladného dažďa, symbolizujúceho trpkú príchuť revolty, dobitú domov k rodičom do neďalekého luxusného XVI. parížskeho obvodu, poviete si, že je konečne v bezpečí. Ale tam, v bezpečí jej nóbl domova sa začína odvíjať iný príbeh.

Dom s epickým výhľadom na Eiffelovku, kde býva samá buržoázna elita a kde ju už doma čaká prestrašená *mamá*, čo sama nikdy nemusela pracovať a dni trávi akože prácou vo svojej nóbl galérii a *papá*, známy akademik a zároveň poslanec francúzskeho parlamentu za vládnu stranu *En Marche!*

Oni si vzdorovité správanie svojej dcéry nevedia vysvetliť a berú ho ako svoje zlyhanie.

Vziať ju do nemocnice bolo bez šance, v otcovom provokatívne luxusnom *S-Klasse* Mercedese by sa stali vďačným objektom desiatok kameňov od demonštrantov.

Sanitky lietali po uliciach pre oveľa ťažšie prípady, takže jedine domáce ošetrovanie prichádzalo do úvahy. Madam neustále plakala, papá vo vestičke na drahej košeli (*obaja chodia po byte oblečení lepšie, než my do práce*) sa len pozeral, ako som mladej jačiacej slečne zašival bez anestézie rozbitú hlavu na temene jeho vlastným rybárskym vlascom a malou ihlou z matkinho vuittonkového necesseru, ktorá mi neustále preklzávala medzi prstami. Na šitie hlavy takéto *pidi* ihly veru nie sú. Ale treba si nejak pomôcť, lebo inak by zostala škaredá nezhojená jazva

na jej prekrásnej blond'avej hlave... *Mamá* bola stále na omdletie, skutočnú krv zrejme nevidela ani raz v živote.

Dezinfikovať slečne ranu luxusnou vodkou *Lordanov Decadence* z otcovho baru, so slabými 37% alkoholu, ale za to v cene štyri tisíc eur, to bola priam buržoázna dekadentnosť. Keby tak mali našu 60% plebejskú Alpu za tri eurá, spravila by viac úžitku. Možno im ju raz pošlem, ale dovtedy snád' dievča zmúdreje samo... Potom som jej zaviazal hlavu matkinou šatkou od Hermesa (cenu som si netrúfal ani predstaviť) a odniesol ju do jej izby, nech sa vyspí.

„A čo čakali od nepochopeného dievčaťa, ktoré trápia rodičmi ignorované problémy, úzkosti, túžby, potreby, neopätované city?“

S rodičmi som si konečne sadol do obývačky... no obývačky..., do salónu pre hostí. Tieto buržoázne domy lemujúce vyvýšený pravý breh Seiny s veľkometrážnymi bytmi, s vysokými stropmi a s veľkými francúzskymi oknami s výhľadom na celý Paríž, v cene od troch miliónov euro vyššie, nemajú bežne definovaný striktné účelný architektonický štandard známy z našich králikární. My na Slovensku nemáme slúžkovské izby, predizby, salóniky, dlhé chodby, v ktorých by sa dalo behať, či samostatné veľkolepé jedálne (nemyslím tie naše oblúkové zásteny od prebúranej panelákovvej kuchyne).

Tak sme sa s jej rodičmi rozprávali o práci, zákulisných pikoškách z parlamentu, o mojich zážitkoch zo zámorských departmentov, kde sme sa starali o pokojný spánok Francúzov, o výchove, disciplíne a tak...

A o Jacqueline, jej rebélii proti rodičom, nekomunikácii v rodine, vzbure z vnútornej samoty. Rodičia sa mi vyžalovali. A čo čakali od nepochopeného dievčaťa, ktoré trápia rodičmi ignorované problémy, úzkosti, túžby, potreby, neopätované city...?

***

Sľúbil som im, že ju na tretí deň, až sa dá dokopy, zoberiem do mesta na *salsu*. Vyvenčiť do iného mentálneho sveta, než v akom sa pohybuje. Aby tam našla niečo iné, než bezcieľne sa túlajúcich a zúfalo unudených detičiek z dobrých rodín, študujúcich na elitných školách, rebelujúcich proti spoločenskému systému, vďaka ktorému však toto všetko od svojich rodičov dostali, ale nájde tam bežnú parížsku strednú triedu, bezpečie, pohodu a možno i perspektívneho tanečného partnera, ktorý ju udrží v rytme tanca, aby neskízla opäť do svojej luxusnej izolácie a životnej rebélie.

Tak som ju na tretí deň podvečer zobral na tanečky do najlepšieho salsového klubu v Paríži *Le Pachamama* na Rue Faubourg Saint-Antoine, neďaleko Bastilly, presne tam, kde kedysi stála tá slávna väznica, ktorú dobyli revolucionári počas Veľkej Francúzskej revolúcie. Aké len príznačné miesto pre mladú, nevybúrenú slečnu... Poobedný kurz salsy sme si užili ako pozorní žiaci na hodine. Bol spojený s podvečernou *salsa party*, ale tam sme ostali necelé dve hodiny, lebo ja som chcel iba, aby ju Jacqueline precítila, navnímala, namotivovala sa, aby sa sem naučila s radosťou vracat' a zamilovala si tanec. Na všetko ostatné má čas. Tancovali sme len základné kroky, otočky, hrali salsu v pomalom tempe, stíhala ma sledovať, kopírovala moje pohyby, harmonizovala sa so mnou. Bolo jej so mnou dobre, spoznala iný svet, bez revolty, bez odporu voči elitám, mikrosvet plný usmiatych mladých ľudí so spoločným pozitívnym cieľom, partiu šťastných ľudí. Videl som jej na očiach, že sa jej to páči a že sem rada zavíta opäť.

„Ona, rebelka, na tribúne s pravičiakmi...“

Misia sa zdala byť splnená. Mohli sme ísť domov. Šli sme na metro na *Place de la Bastille*, previezli sme sa až na stanicu *Clemenceau*, plánujúc sa prejsť popri nábrežíu Séiny až hore cez *Trocadéro* domov k jej rodičom. Ale pri východe z metra sme zistili, že celé námestie až kamsi hore k Víťaznému oblúku je obsadené opäť demonštrantmi. Ale dnes to už na prvý pohľad bola pokojná manifestácia opozície, nie radikálnych Žltých viest. Pri východe z metra stála tribúna s rečníkmi, manifestácia práve končila. Na tribúne práve dorečnil bývalý premiér *Francois Fillon*, priateľ Jacquelinho otca z parlamentu. Spoznal ju, zakýval jej a pokynul jej, aby prišla na tribúnu. Ona, rebelka, na tribúne s pravičiakmi... Ale prekvapujúco poslúchla otcovho priateľa. Doprevádzal som ju až hore na tribúnu, túto príležitosť som si nechcel nechať újsť.

Pozriem z tribúny dole a nadchnem sa tou silou davu, toho obrovského ľudského hada, ktorý sa tam hýbe, žije, dýcha, davu obyčajných ľudí, ktorí očakávajú na záver, že Fillon ešte niečo povie, aby namotivoval ľudí, ktorí sem kvôli nemu prišli. Ale nie, on sa len rozpráva s ostatnými politikmi na tribúne a predstavuje im Jacqueline. Klasický politik... preňho už akcia skončila.

Ale nie pre mňa. Na mieste, kde som pred pätnástimi rokmi pochodoval v uzavretom šíku počas osláv *Dňa Bastilly*, s *Képi noir* na svojej vyholenej hlave, salutujúc prezidentovi republiky a premiérovi, stojacim na slávnostnej

tribúne, sledovaný vlhkými pohľadmi slečnie a paničiek, stojacich v dave na chodníku, tak teraz tu sám stojím s premiérom bok po boku. Život je plný paradoxov...

„Jej otec by sa to iste od Fillona zajtra dozvedel.“

So Jacqueline odchádzame preč, tu sa už nič viac diať nebude. Prechádzame sa večerným mestom, zavesení do seba, idúc po Avenue Montaigne, popod Trocadéro až k ich domu. Tie dva kilometre sme sa však nikam veľmi neponáhľali...

Cítil som, ako vo mne nachádza istotu, oporu, ktorú v zaneprázdnenom a nechápajúcom otcovi nikdy nemala, dôverníka, ktorý ju pochopí, objíme, pohladí, dodá jej nádej, ukáže jej silu a odvahu žiť a bojovať za svoj sen. Drží sa ma za rameno, snažiac sa spomaliť našu spoločnú chôdzu...

Odprevadil som ju až domov, chvíľu sme posedeli s jej *mamá* a *papá*, ktorým sme preventívne povedali, čo všetko sme dnes večer spáchali, lebo otec by sa to iste od Fillona zajtra dozvedel.

No, neboli zo mňa nadšení, že som ju večer zaviedol na politický míting. Jej otec mi naznačil, aby som pre ňu viac nechodil...

***

Ale so Jacqueline sa naďalej stretávame, každý krát, keď do Paríža zavítam a vtedy si po večeroch spolu vždy zájdeme na salsu. Už má priateľa, slušáka Frédéricu zo svojej zámožnej spoločenskej vrstvy, študujúceho na *SciencePo*.

Ale vždy, keď sem prídem, tak mám pred ním prednosť a venuje sa iba mne. Ja som jej dal nádej, ja som ju zachránil pred ňou samou. A tak to má byť, dávať krehkým, zraniteľným ženám pocit istoty, nádeje, chrániť ich a ukazovať im bezpečnú cestu. Lebo ony za to stoja...

Covidový lockdown s francúzskymi doktorantkami

Tie naše divoké jarné výlety sme si užili... Vive la résistance!

Koncom marca 2021 bol vo Francúzsku vyhlásený ďalší covidový lockdown. Keby bol vyhlásený o dva dni neskôr, stíhal by som si vybaviť všetky veci súvisiace s mojim odchodom z výskumnej stáže a už by som bol na Slovensku, ale takto mi prezidentský dekrét skočil do úsmevu.

Celý Štrasburg začal začiatkom apríla krásne rozkvitať, začínalo tu byť veľmi príjemne. Mysleli sme, že jar tu prežijeme v pohode, ale tie obmedzenia boli totálne, tak ako na Slovensku, i keď bez Matovičovskej hystérie a urážok.

Rozmýšľali sme, ako vyriešiť túto situáciu, nehodlali sme s kamarátmi len tak trčať na homeofficoch, komunikovať cez skype, robiť tajné domáce party so študentkami, ktoré nám boli pridelené na našu výskumnú úlohu, lebo riziko prezradenia takýchto zakázaných stretávačiek bolo extrémne. Štrasburg je

decentné, konzervatívne mesto, síce plné mladých ľudí, ale keď žijete na okraji mesta v pokojnej mestskej vilovej štvrti, obývanou generáciou 50+, tak každé nezvyklé správanie budí zbytočne veľkú pozornosť.

„Toto musíme nejak typicky slovensky ofajčiť.“

Nechceli sme trčať zavretí doma medzi štyrmi stenami, keďže vonku začínalo byť cez deň príjemne teplo a galérie, kiná, reštaurácie, diskotéky, to všetko bolo od minulého novembra stále zavreté a i tu bol nočný zákaz vychádzania a všetky obmedzenia pohybu boli políciou na každom kroku kontrolované a nekompromisne pokutované. Ani len starých kamarátov z regimentu, sídliaceho päť ulíc južne od nás, som nemohol ísť pozrieť.

Chceli sme chodiť von, ale nie tak, že si len ísť zabehať okruh do parku, na nákup základných potravín, ale normálne sa pohybovať. Legálne sa však nedalo...

Sediac na jarným slnkom vyhriatej terase, pozerajúc do parku *Orangerie*, som si povedal, že toto musíme nejak typicky slovensky ofajčiť. Ale ako sa môžete beztriestne pohybovať mimo mesto po krajine, bez toho, aby vás niekto skontroloval?

„Musíte mať to správne auto.“

S kamarátmi z práce sme si preto povedali, že sa zložíme na nejakú starú vyšľahanú bazárovú herku, ktorá je na jednu stranu dosť lacná na to, aby sme ju v prípade nepotrebnosti mohli oželiť, zároveň aby nás doviezla kam

chceme a hlavne je pre policajné hliadky neviditeľná, takú, ktorú nikoho nenapadne zastaviť, ktorá im nenápadne prekízne pomedzi ich pozorné a prísne pohľady.

Spísali sme si bazárových favoritov na nenápadný presun krajinou. V Berlíne som toto isté pred rokom, počas prvého lockdownu zažil, takže sme išli na isto. Výber bol rovnaký ako vtedy:

- autobus,
- offroad alebo traktor,
- sanitka,
- pohrebák,
- hasičské alebo policajné auto.

***

Autobus

Je pravda, že kto by kontroloval linkový autobus... ale tohto adepta sme vylúčili hneď, parkovať v našej vilovej štvrti pred domom s autobusom - to by sme hneď dostali pokutu a boli by sme brutálne nápadní i pre slepých. Okrem toho, nikto z nás naň nemá vodičský preukaz. A otáčať sa s ním v úzkych uličkách, to je na dlhý výcvik.

Offroad alebo traktor

Brutálny offroad, čo prejde každý terén, nie je lacný špás ani ako ojazdený. Zísť na konci mesta mimo asfaltové cesty a pohybovať sa poľnými cestami, obchádzajúc policajné hliadky je síce cool, ale takmer všetci francúzski policajti postupne fasovali Dacie Duster, takže by to bola s nimi zbytočná naháňačka po blate a nakoniec by nás aj tak dostali. A traktor, ktorý by im síce ušiel cez rozbahnené pole a nemá špztku, podľa ktorej by nás vypátrali, ten je zasa pomalý, že by nás dobehli i peši. A v meste je nápadný ako stoeurovka na chodníku. A aj tá traktorová kabína je malá. Nič pre nás.

Sanitka

Najlepšia voľba, bohužiaľ v bazároch boli iba tri totálne zhumplované a prehrdzavelé kusy s polmilióna kilometrov na tachometri, ktoré nevzbudzovali dôveru vo svoje jazdné vlastnosti a už na prvý pohľad vyzerali vyradené zo služby. S tými by sme nepresvedčili ani slabozrakú hliadku.

Pohrebné auto

Ktorý policajt by zastavil pohrebák? A ešte v čase covidu, čo ak vezie covidového nebožtíka? Šesť metrov dlhé pohrebné auto sa nám ale nevojde do garáže za domom a parkujúc pred ním by vzbudzovalo paniku starších

susedov a okrem toho, ten morbidny pocit na cestách ... nie, necháme si zájsť chuť.

Vyradené hasičské či policajné auto

Stopla by nás prvá hliadka, vidiac civilov za jeho volantom. Nie...

***

Už to vyzeralo na prehru, ale na bazárovom portáli v 15 kilometrov vzdialenom Molsheime (*áno, v tom Molsheime, kde vyrábajú Bugatti*) sme videli inzerovaný sýto oranžový cestársky valník Peugeot s priestorom pre šesťčlennú čatu cestárov, s dvestotisíc nabehanými km za cenu troch miestnych výplat.

Za tri dni už bolo auto naše, napísané na francúzskeho kamaráta, ale všetci sme mali svoj „obchodný podiel“ na tejto mašine. Vyčistené a s vymeneným olejom bolo za tri dni prihlásené.

Kúpili sme si cez internet oranžové cestárske kombinézy, pracovné rukavice a reflexné vesty, pre dokonalý image sme zastrčili do

zadných držiakov na korbe dve cirokové kefy, aby sme vyzerali vierohodne a v piatok podvečer sme v trojici vyrazili na prvý testovací výlet do sedemdesiat kilometrov vzdialeného *Colmaru*. Kolegyňa doktorantka mala narodeniny, robila tajnú oslavu pre svoje spolubývajúce.

„Vo vyžehlených uniformách sme vyzerali ako chlpatý Helmut zo soft filmu, čo prišiel opraviť paničke pračku...“

Šli sme pre istotu iba miestnymi komunikáciami medzi obcami, natrafiac na tri unudené policajné hliadky, ktoré nás stojac na vedľajšej ceste sledovali už z diaľky ďalekohľadmi, ako sa k nim blíži nejaké osamelé auto. Keď sme vedľa nich pribzdili, vždy len mávli rukou. Cestárov predsa potrebuje každý.

Takto sme došli až do Colmaru za kolegyňou a jej spolubývajúcimi. Misia splnená. Aj keď v tých vyžehlených uniformách sme vyzerali skôr ako chlpatý Helmut zo soft filmu, čo prišiel opraviť paničke pračku...

Na ďalšie výlety sme už chodili i s našimi doktorantkami. Osvedčili sa ako dobrá partia na zábavu a keďže vo vlastnom záujme držali jazyky za zubami, tvorili sme kompaktnú posádku. Dokúpili sme im tri kombinézy a reflexné vesty a sediac vždy vzadu, s vlasmi pod čiapkou a s rúškami na tvárach pre sťažnenú identifikáciu, sme nerušene brázdili krajinou až po hranice. Cez nemecké, luxemburské ani švajčiarske hranice sme však prejazdy neriskovali, lebo na čiare boli nekompromisné kontroly, ale všetky tie krásne, historické mestá do tristo kilometrov od Štrasburgu sme stihli pochodiť. Metz, Remeš, Dijon, Besancon... a keď sa začiatkom mája oteplilo, chodili sme sa kúpať až na dvesto kilometrov vzdialené prekrásne jazero Vouglans, zarezané do horského kaňonu a poskytujúce nám plnú intimitu na kúpanie, opekanie a iné radosti.

A takto sme cestovali po rozľahlom okolí Štrasburgu až do polovice júna, kedy sa covidové opatrenia kvôli blížiacej sa turistickej sezóne začali radikálne uvoľňovať. Zrazu už covid nebol problém, lebo peniaze od turistov predsa nesmrdia... Už sme sa nepotrebovali skrývať.

Auto sme dotankovali, zakonzervovali, prikryli plachtou a odstavili v garáži na jesenný lockdown. Mne síce koncom júna moja výskumná stáž končila a preto som si so závisťou predstavoval tie ich jesenné výlety niekam do zakázaných miest, ale čo už... všetko raz končí a niečo iné, niekde inde začína.

Ale tie naše tajné jarné výlety sme si užili... *Vive la résistance!*

Husáková Polnočná

Posledné socialistické Vianoce. Neónové svetlá pouličných lúčok osvetľujú zasnežené strechy tam hlboko dole v meste pod našimi hradnými oknami. Aká romantická idylka blížiaceho sa konca jednej drsnej éry...

Presne pred 35 rokmi, ráno na Štedrý deň roku 1988 som mal podľa rozpisu služieb stráž na *Prašnom moste*. Je to severný vstup na *Pražský hrad*. Teraz sú tam dve strážne búdky *Hradnej stráže* postavené pri ústí brány, každá s elektricky vyhrievanou podlahou a signálnym zvončekom za chrbtom. Za našich čias tam však bývali iba provizórne striedky nad hlavou. A zvonček.

Tie dve hodiny na stráži sme si skrátka museli odtrpieť v každom nečase. A za socializmu bývali veru tuhé zimy, depresívne celodenné novembrové lejaky či divoké aprílové prehánky, počas ktorých ste zmohli úplne do nitky, nemôcť však na sebe dať poznať žiadny náznak diskomfortu. Strážili sme predsa sídlo prezidenta republiky, boli sme prvou líniou obrany.

Služba v Hradnej stráži nebola nikdy žiadna parádna vojna, iba to povrchné pozlátko pre televíziu, turistov a zahraničné delegácie z nej robili vysnenú destináciu odvedených brancov, ktorí precitli do reality hneď po prijímači.

Cez Prašný most nechodilo na Hradčany veľa turistov, len tí, čo vystúpili z električiek a autobusov, všetci ostatní išli cez prvé, hlavné nádvorie, cez *Bránu titánov*. A tí, s najväčšou kondičkou šliapali zdola od metra *Malostranská* nekonečnými zámockými schodmi.

O opušťák som požiadal až na Silvestra, Vianoce na Pražskom hrade boli totiž vždy čarovné. Prezidentská kancelária bola vtedy zavretá, po areáli sa motali iba turisti. Západní Nemci, Taliani a školské zájazdy z celej republiky. Táto sorta turistov na konci socializmu v Prahe prevládala. Stačilo sa započúvať, keď okolo nás prechádzali a v hlave sme si hneď spravili štatistiku návštevnosti.

„Signálny zvonček.“

Do stráže na bránu som chodil nerád, najmä nie k Bráne Titánov na prvé hradné nádvorie (to je ten hlavný, veľkolepý vstup z Hradčanského námestia), lebo nie som žiadny pozér, aby som sa nechával stojac dve hodiny bez pohnutia, fotografovať s nadržanými turistkami ako nejaký maskot (*aj keď... čaro uniformy... dobre sa tu s nimi pošepky dohadovalo večerné rande po službe*), prípadne sa nechať provokovať pubertiakmi, ktorí si mysleli, že keď tam stojíme bez pohnutia ako cínoví vojačikovia, tak sa na nás môžu pred svojimi spolužiačkami vyťahovať.

Vtedy sme sa zľahka opreli chrbtom o signálny zvonček a o pár minút prišli nenápadní chlapi v kožených bundách z odboru LÍPA, ktorí ich za golier odvedli na služobňu do severného krídla hradu, kde dostali poriadny výprask a po víkende dostal riaditeľ ich školy faxom pozdrav z *Piatej správy ZNB* a oni, ako aj ich pedagogický dozor sa mohli tešiť na disciplinárne dozvuky. Teda... ak sa to ich prítomné dozorujúce učiteľky nepokúsili nejak súkromne vyžehliť priamo u veliteľa strážnej smeny. A že sa teda žehlilo o dušu...

„Husákovo ticho pred búrkou.“

Ale inak bol klud. Také Husákovo ticho, doslova, ticho pred búrkou, rok pred pádom režimu. To sme však vtedy nevedeli, v čase všadeprítomnej cenzúry sa k takýmto dôverným informáciám od Hlavnej správy kontrarozviedky o tom, čo sa skutočne v štáte deje, dostali iba vybrané

komunistické kádre a tých pár demonštrácií, ktoré sa na Václavskom námestí v posledných rokoch konali, tie sa v správach normalizačnej Československej televízie objavili iba ak okrajovo a v úplne inom, zmanipulovanom kontexte. Tak ako dnes...

Prezident Husák včera neodletel na sviatky domov do Bratislavy. Ostáva na Hrade až do zajtra, prvého sviatku vianočného. Nezvykol to robiť. No čo, i on si zjavne chcel na konci svojej kariéry dopriať pokoj na zasnežených Hradčanoch. Už nie je generálnym tajomníkom strany, už nemá žiadne starosti o chod štátu, to už prevzala skupinka okolo neschopného Jakeša, ktorý o moc súperil s dravou svorkou okolo Štěpána a Mohoritu, na to všetko sa Husák prizeral už len iba z diaľky, či skôr z výšky Hradčan. On už bol odstavený od moci. Starý, chorý, bilancujúci svoj pohnutý život, plný pádov a víťazstiev.

Ale my sme vtedy boli základáci strážneho práporu Hradnej stráže, my sme ho vnímali ako svojho vrchného veliteľa, prezidenta, hlavu štátu, nás nejaká politika nezaujímala.

Poradové cvičenia, nácviky na ceremónie, rozvrhy strážnych služieb, slávnostné prehliadky, nástupy pri štátnych návštevách, slávnostných recepciách, štátnych sviatkoch, prijímaní veľvyslancov... rutina.

Prezidenta republiky strážila ochranka z Prvého odboru V. správy ZNB, ale to bola elita, kovaní komunisti, s nimi sme sa do reči nedávali, pokiaľ sme nemuseli. To bol ten vnútorný okruh. My sme strážili jeho sídlo. Spolu s Piatym odborom V. správy ZNB, útvarom *Hrad*. Ale to boli esenbáci, nie vojaci.

***

Aj mi bolo smutno, že toto všetko tu na Vojenskom útvere 2292 je len dočasné, na dva roky, toľko vtedy trvala základná vojenská služba, ledaže

by som sa armáde upísal i po jej skončení, ale to by som bol blázon, to by ma mohli odveľiť kamkoľvek, keby chceli a mohol by som ísť strážiť i nejaký kurník v Olomouci. A to som veru nechcel, až tak vážne to nebral nikto z nás, netušiac, že o pár rokov už budem obliekať inú podobnú rovnošatu na druhom konci sveta...

***

Hradný kancelár *František Šalda*, ten bol v pohode, ten za nami do našich priestorov severného krídla budovy na štvrtom hradnom nádvorí vždy po štátnych banketoch a recepciách zašiel a priniesol nám nejaké tie tuzéry, čo ostali po oslave. Fľaše francúzskeho koňaku, ruská vodka, kubánske cigary, to na Hrade nikdy nechýbalo. Súdružka (vtedy ešte) kapitánka Anka z vojenskej kancelárie prezidenta republiky však u nás bola často. Ona bola v podstate našou nepriamou nadriadenou a styčnou dôstojníčkou. A občas i pustila nejaké to slovo, teraz by sme to tak moderne nazvali *insiderskú informáciu*. A práve na Štedrý deň k nám ráno pred nástupom do strážnej služby zašla a oznámila nám zmenu rozvrhu služieb. Súdruh Husák ostáva na Štedrý deň na hrade...

„Polnočná bude o polnoci.“

Katedrála svätého Víta bude otvorená kvôli Polnočnej omši až do druhej hodiny rannej. To tak ale bežne za socializmu nebývalo, Polnočná omša sa v Katedrále v tých časoch nekonala o polnoci, ale o šiestej večer, veriaci sa predsa nebudú v noci len tak potulovať po sídle súdruha prezidenta.

Ale tento rok to bolo iné. Súdruh prezident sa dohodol s kardinálom Tomáškom, že tohtoročná Polnočná omša bude o polnoci.

Takže všetky naše tri strážne rotý museli byť v plnej zostave v službe, o to viac, že sme museli nahradiť kolegov, ktorí mali na Vianoce opušťáky. Museli sme sa mimoriadne prestriedať, na mňa vyšla ranná služba pri Prašnej bráne a potom až od desiatej v noci na druhom nádvorí pred služobnými priestormi kancelárie prezidenta republiky.

Posnežieva. Blíži sa polnoc. Na Polnočnú omšu sa už od jedenástej trúsia ľudia, ale iba staré babičky, ktorým už žiadna eštebácka šikana nehrozila a zástupcovia diplomatického zboru. Táto informácia o zmene času jej konania nebola všeobecne známa, toto boli osemdesiate roky, doba bez mobilov a internetu a v socialistických médiách takúto informáciu veru neinzerovali,

preto sa žiadne masové návaly nekonali. A ešte stále to bolo pre bežných znormalizovaných ľudí o hubu. Eštebáci sledili všade.

„Hodina zmierenia.“

Pred polnocou stojím s kolegom na nádvorí pred vstupom do súkromného traktu kancelárie prezidenta Husáka. Na nádvorí boli zaparkované dve Tatry 613.

Bolo to prekvapujúce, lebo prezident bol vždy o takomto čase už dávno vo

svojej služobnej rezidencii, v „Domečku“ v Kráľovskej záhrade za Prašným mostom.

Von vyjde súdružka kapitánka Anka, Slovenka, blízka Husáková dôverníčka. Nevie, možno tiež bola z jeho rodnej bratislavskej Dúbravky ako on alebo iba tým Čechom okolo seba veľmi nedôveroval... Zapálila si cigaretu a hodila s nami reč. Vraj, aby sme si túto chvíľu dobre zapamätali, ževraj je to *hodina zmierenia*.

Z dverí vyšli chlapi z ochranky, sprevádzajúc prezidenta Husáka, kráčajúceho o paličke (*cez deň s ňou nikdy nechodil*), v dlhom čiernom kabáte, bielom šáli a v klobúku. Ide veľmi pomaly, doprevádzaný jedným osobným strážcom. Starý, zlomený muž.

Sadá do prvej tatrovky. Divím sa, že autodoprava nepristavila jeho ťažkopádny GAZ 14, ale asi nechce robiť okolo seba rozruch...

Súdružka kapitánka Anka si prisadla dozadu k prezidentovi. Autá sa veľmi pomaly pohýňajú, prechádzajú podjazdom na tretie hradné nádvorie, k bočnému vchodu katedrály.

Práve vtedy, presne o polnoci nás prišli vystriedať kolegovia a my sme ako vždy ešte museli spraviť kontrolnú pochôdzku okolo Katedrály. Šli sme akurát za pomaly idúcimi limuzínami, ako nejaký pohrebný sprievod. Autá zastavujú pri bočnom vchode, prezident za pomoci súdružky kapitánky Anky a ochrankára vystupuje z auta a s klobúkom v ruke vchádza do chrámu.

Doslova do jamy levovej. Ale odvaha mu v živote nikdy nechýbala, tak čoho by sa bál. To nie je mešita v Rakke. Tie babičky ho tam palicami neuklepú.

„Posledné socialistické Vianoce.“

Pokračovali sme v strážnom okruhu, po štvrt' hodine sme sa hlásili u dozorného roty, odovzdali službu a šli spať.

Súdržka kapitánka Anka nám o pár dní porozprávala, aký rozruch tá prezidentova návšteva Polnočnej omše spôsobila medzi prítomnými a ako sa to nakoniec eštebákovi podarilo utuľtať. Ale starého pána prezidenta už aj tak nikto neriešil, už nebol generálnym tajomníkom komunistickej strany a takto za rok už aj tak všetci exponenti režimu budú mať iné starosti... A on bude za tri roky, zmierený s osudom ležať v Dúbravke na strmom vrchole cintorína, obkolesený vysokými, starými dubmi a svojimi rodákmi, symbolicky vzhliadajúc na krajinu, ktorej kedysi vládol.

A možno mu tam každý rok na Dušičky chodí klásť kvety na hrob i súdržka kapitánka Anka.

„Romantická idylka blížiaceho sa konca jednej drsnej éry.“

Posledné socialistické Vianoce. Na stovežatú Prahu padajú veľké vločky ťažkého snehu. Neónové svetlá pouličných lúčok osvetľujú zasnežené strechy tam hlboko dole v meste pod našimi hradnými oknami.

Paradoxne... aká romantická idylka blížiaceho sa konca jednej drsnej éry. Ale o tom, čo sa chystá, tušil v tejto začarovanej krajine zatiaľ iba málokto...